

Bestami Yazgan ile Çocuk Edebiyatı Üzerine

Kariyerinizde edebiyatın hangi dallarında eserler verdiniz?

Masal, hikâye ve şiir türlerinde eserler verdim. Şiirlerim hem çocuklara hem de büyüklere yöneliktir.

Edebi metinler yazmaya nasıl karar verdiniz?

Edebiyat öğretmeni olduğum için edebi metinlere, özellikle şiirlere yakın bir ilgim vardı. Gençliğimden bu yana hoşuma giden şiirleri ezberlerdim. Hatta üniversite sınavına girerken ilk tercihim edebiyat fakültesinden yanaydı. Tekrar sınava girsem yine edebiyat fakültesini tercih ederim. Edebiyat öğretmeni olmam sebebiyle edebiyat ile iç içeydim.

Peki sizi teşvik eden önemli bir kişi var mıydı?

1985 yılında Osmaniye’de Rahime Hatun Kız Meslek Lisesi’nde ben Edebiyat derslerine, Albay Ahmet Neşet Dinçer Bey de Milli Güvenlik derslerine giriyordu. O hem asker hem de şairdi. Çok hoşgörülü, tatlı ve güzel bir insandı. Yani Yunus Emre günümüze gelse öyle bir insan olurdu. Onun teşvikiyle 28 yaşında şiir yazmaya başladım. Bir öğrenci, bir çocuk gibi benimle ilgilendi. Sonra da Allah yardım etti, yolumuza devam ettik.

Çocuk kitapları yazmaya geçişinizin sebebi bu alandaki boşluğu doldurmak mıydı?

Hayır. Buna tevafuk diyorlar veya Allah’ın lütfu keremi derler. Böyle oldu bütün işlerim.

Kendi çocuğuma bir şiir yazmıştım:

“Duy kendi kendine oynayan çocuk

Kanım kaynamaya başladı sana.

Kolunu boynuma dolayan çocuk

Kanım kaynamaya başladı sana.

Baba diyen dillerini severim,

Cıvı cıvı hâllerini severim,
İnci boncuk ellerini severim,
Kanım kaynamaya başladı sana.”

Bu şiiri yazdım ama çocuk şiiri olduğunu düşünmüyordum o zaman. Diyanet Çocuk dergisine yolladım ve şiirim arka kapakta yayınlandı. Bu beni teşvik etti. Zaman geçtikçe çocuklarla ilgili şiirle çocuk şiirinin farklı olduğunu gördüm ve bu alanda kendimi geliştirdim. 65 kitabım var, 3 tanesi büyüklerle ilgili, kalamı hep çocuklarla ilgilidir. Yani kendimi çocuk edebiyatının içinde buldum diyebilirim. Hani çocuklar ‘kutu kutu pense’ oynarlar ya, sanki şöyle diyorlardı: “Kutu kutu pense / Elmamı yerse/ Bestami Amca/ Aramıza gelse.” Ben de girdim aralarına. O gün bugündür onlarla beraber dönmeye devam ediyorum. Kısaca sebeplerini özetlersek: Mesleğim çocuklarla ilgili;

“Öğrenciler sevginin ve saygının gülşeni
Ben onları severim onlar da beni.”

Çocuklar için bayram yapan bir milletin evladıyım. Bütün çocukların Müslüman olarak doğduğuna ve ergenlik çağına kadar günahsız olduğuna inanan bir insanım. Öğretmen olmamdan dolayı 36 yıldır çocuklarla ilgileniyorum. 2004 yılından beri emekliyim ama hala İhlas Koleji’nde haftada 3 gün derse giriyorum. Seminerlere katılıyorum, toplantılara gidiyorum. Bu sıralar yazmam veya dinlenmem gerekir ama ben öğrencilerimi sevdiğim için öğretmenliğe devam ediyorum.

Aslında çoğuna değindiniz ama çocuk kitapları yazabilmek için gereken başlıca şartlar nelerdir?

Çocukları sevmesi gerekir. Çocuklarla ilgili yazıları, güzel örnekleri bol bol okuması gerekir. Sonra bu birikimi yüreğinde yoğurur ve içindeki çocuğu konuşturur. Bana soruyorlar “Çocuk dilini nasıl yakalıyorsun?” “ İçindeki çocuk konuştuğu zaman ortaya güzellikler çıkıyor” diyorum.

Ülkemizde çocuk edebiyatına katkıda bulunabilecek eserler vermek isteyen birinin karşılaşacağı zorluklar nelerdir?

Sadece çocuk edebiyatında değil genel olarak ortaya yeni çıkan bir yazar ve şair için, adını duyurmamışsa bazı zorluklar var. Özellikle de şairler için daha çok var. Şiir kitapları satılmıyor diye yayınevleri basmak istemiyor. Ama Türkiye’de kimseye de davetiye gönderilmiyor zaten. Yazar olmayı seçen kişi bunun zorluklarına razı olacaktır. Sen güzel eserler sunduktan sonra bir şekilde farkına varılıyor. Ondan sonra fazla zorluk olmuyor. Ben

mesela rahatım bu konuda. Şu an iki rakibim var: tembellik ve kalitesizlik. Bunun dışında zorluk yaşamıyorum. Ama tabii ki başlangıçta zorluklar oluyor.

Çocuk kitaplarında eğitcilik unsuru ne kadar yer almalıdır?

Her edebi metin, içinde, bilerek veya bilmeyerek kendi toplumunun sosyal, ekonomik, ahlaki değerlerini yansıtır. Mesela Ergenekon Destanı Türklerin kurtuluş destanıdır. Bununla beraber Türklerin o dönemde demir, ok ve yay kullandığını öğreniriz. Bu destanın amacı Türklerin teknik yapısını anlatmak değildir. Ama her edebi metin kendi toplumunun tüm değerlerini istese de istemese de yansıtır. Bir de ben güzel değerler vermek istiyorum.

Eserlerim okuduğunda gönüllere güzelliklerin, iyiliklerin yansımalarını istiyorum. Tabii bunu edebi bir dille yapmak gerekiyor. Mesela çayın içinde şeker vardır ama göremeyiz.

Hazmettirerek, yedirerek, sindirerek yapmak lazım bunu. İki kere iki dört eder, diyerek değil.

Çocuk edebiyatının gelişmesi arz-talep işi midir?

“Marifet iltifata tabidir” diye bir söz vardır. Yazdığımız eserler okundukça bizi teşvik ediyor. Çocuk edebiyatçıları bilhassa çocuktur, çocuksu yanımız vardır. Kitaplarım okunuyor, ödül alıyor ve o zaman “tamam” diyorum ve yazmaya devam ediyorum. Mesela bu yıl İLESAM tarafından çocuk edebiyatı dalında yılın yazarı seçildim. Bu benim için teşvik edici bir unsur oldu.

Piyasada çok satılan bir çocuk kitabını okuyup edebi açıdan uygun bulmadığınızı oluyor mu?

Ben o açıdan yaklaşmadım. Başkalarını tenkit etmeyi sevmem. Kendi güzelliklerimi sunmak isterim. Diğer yazarlarla ilgili ileri geri konuşmam. Bunun bana faydası olmaz. Ben vaktimi daha güzel şeyler için harcamayı severim.

Çocuk kitaplarını değerlendirirken başarı ölçütü nedir?

Öncelikle çocuklar tarafından beğenilmesi, sonra da edebi çevrelerden yapılan olumlu yorumlar olmalı.

İlköğretimde okutulan kısaltılmış eserler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Özünü kaybedebilir. O kitabı ilköğretimde okumaya gerek yok. Kendi çağına uygun kitaplar okusun. O kitapları zamanı gelince okur. Çünkü önceden kısaltılmışını okursa zamanı geldiğinde “Ben bunu zaten biliyorum.” deyip aslını okumayabilir.

Halime Gül